

NIBIO

NORSK INSTITUTT FOR
BIOØKONOMI

Kartlegging av dragehode (*Dracocephalum ruyschiana* L.) langs fylkesveier i Viken fylkeskommune

NIBIO RAPPORT | VOL. 9 | NR. 120 | 2023

Marina Gamborg, Kristin Daugstad og Elin Blütecher
Divisjon for miljø og naturressurser, divisjon for matproduksjon og samfunn

TITTEL/TITLE
Kartlegging av dragehode (*Dracocephalum ruyschiana* L.) langs fylkesveier i Viken fylkeskommune

FORFATTER(E)/AUTHOR(S)
Marina Gamborg, Kristin Daugstad, Elin Blütecher

DATO/DATE: 12.10.2023	RAPPORT NR./ REPORT NO.: 9(120)2023	TILGJENGELIGHET/AVAILABILITY: Åpen	PROSJEKT NR./PROJECT NO.: 53494	SAKSNR./ARCHIVE NO.: 23/00857
ISBN: 978-82-17-03359-2		ISSN: 2464-1162	ANTALL SIDER/ NO. OF PAGES: 32	ANTALL VEDLEGG/ NO. OF APPENDICES: 0

OPPDRAAGSGIVER/EMPLOYER:
ViaNova AS

KONTAKTPERSON/CONTACT PERSON:
Anne Li Røtvold

STIKKORD/KEYWORDS:
Dragehode, *Dracocephalum ruyschiana*, prioriterte arter, kantslått langs vei, skjøtsel.

FAGOMRÅDE/FIELD OF WORK:
Vegetasjonskartlegging

SAMMENDRAG/SUMMARY:

Viken fylkeskommune har fått dispensasjon av Statsforvalteren i Oslo og Viken til å utføre kantslått langs veier der dragehode (*Dracocephalum ruyschiana*) var observert. Dispensasjonen gjelder slåttesesongen 2021-2024. Det er sommeren 2023 gjennomført feltkartlegging for å kunne vurdere effekten av kantslått. Kartleggingen tok utgangspunkt i tilsvarende kartlegging fra 2021.

Dragehode var kartlagt etter metodikk utviklet av Statens vegvesen. Innsamlet informasjon er presentert lokalitetsvis i denne rapporten som tekst, tabell og kart. I tillegg er forekomstene av dragehode rapportert inn til Artsobservasjoner og er tilgjengelige på det nasjonale Artskart og det internasjonale GBIF (Global Biodiversity Information Facility).

Dragehode ble funnet i skjøtelsesonen på 6 lokaliteter. I 2021 registrerte de dragehode på 10 av lokalitetene. Det kan stort sett forklares ut ifra at vi i 2023 kun har regna med populasjoner innenfor skjøtelsesonen. Det er vanskelig å si noe om hvordan populasjonene har endret seg angående antall individ og skudd fra 2021 til 2023, da registreringen ble gjort med ulik metode de to årene.

Før neste registreringsrunde bør Artskart sjekkes for eventuelle nyregistreringer av dragehode langs fylkesveiene i Viken.

Så langt det er mulig må neste registrering gjøres på tilsvarende måte som i 2023: telle antall individer og skudd på de fleste populasjonene, og gjøre et anslag dersom det er mange planter som står tett.

LAND/COUNTRY: Norge

FYLKE/COUNTY: Viken

KOMMUNE/MUNICIPALITY: Bærum kommune, Hole kommune, Jevnaker kommune, Lunner kommune, Ringerike kommune, Øvre Eiker kommune.

STED/LOKALITET: -

GODKJENT /APPROVED

HÅKON BORCH

PROSJEKTLEDER /PROJECT LEADER

MARINA GAMBORG

Forord

Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO) har fått i oppdrag av Viken fylkeskommune, gjennom ViaNova, å kartlegge dragehode (*Dracocephalum ruyschiana* L.) langs fylkesveiene i Viken fylkeskommune i forbindelse med dispensasjon til å utføre kantslått langs fylkesveier i Viken fylkeskommune der dragehode ble funnet. Denne rapporten inneholder innsamlet informasjon presentert som tekst, tabell og kart for hver av lokalitetene. Forekomstene av dragehode er rapportert inn til Artsobservasjoner og er tilgjengelige på det nasjonale Artskart og det internasjonale GBIF (Global Biodiversity Information Facility).

Ås, 12.10.23

Marina Gamborg

Innhold

1	Bakgrunn.....	6
2	Metode	7
3	Resultat	8
3.1	Åsaveien (Ringerike kommune).....	8
3.2	Ringkollveien (Ringerike kommune).....	10
3.3	Hadelandsveien (Ringerike kommune).....	12
3.4	Knestanggata (Ringerike kommune)	14
3.5	Vollgata (Hole kommune).....	16
3.6	Halshaugen i Kongsbergveien (Øvre Eiker kommune)	19
3.7	Korsrudlinna – ved jernbanen (Lunner kommune)	21
3.8	Korsrudlinna – øst for Lundby skole (Lunner kommune)	22
3.9	Korsrudlinna – nord for Grindvollinna (Lunner kommune)	23
3.10	Klinkenbergveien (Jevnaker kommune)	25
3.11	Sogsveien (Jevnaker kommune)	27
3.12	Griniveien (Bærum kommune)	29
4	Konklusjon	30
5	Litteraturreferanse	31

1 Bakgrunn

Norsk Institutt for Bioøkonomi (NIBIO) har fått i oppdrag av Viken fylkeskommune, gjennom ViaNova, å kartlegge dragehode (*Dracocephalum ruyschiana* L.) langs fylkesveiene i Viken fylkeskommune.

Dragehode er ei flerårig plante i leppeblomstfamilien som vokser på tørre, lysåpne og kalkrike områder i Sør-Norge. Størst utbredelse er det i kambro-silur områdene i det geologiske Oslofeltet, og en del spredte forekomster i Gudbrandsdalen, Gausdal og Valdres. Dragehode er sjelden og har hatt en estimert tilbakegang på ca. 30% de siste 3 generasjonene (≈ 45 år). Arten har også et samspill med en annen sjelden art – Dragehodeglansbille (*Meligethes norvegicus*). Derfor er den en prioritert art etter Naturmangfoldloven og har status sårbar (VU) på den norske rødlista. Dragehodelokalitetene er også oftest artsrike med relativt stort planteartsmangfold med flere andre eksklusive tørrbakkearter.

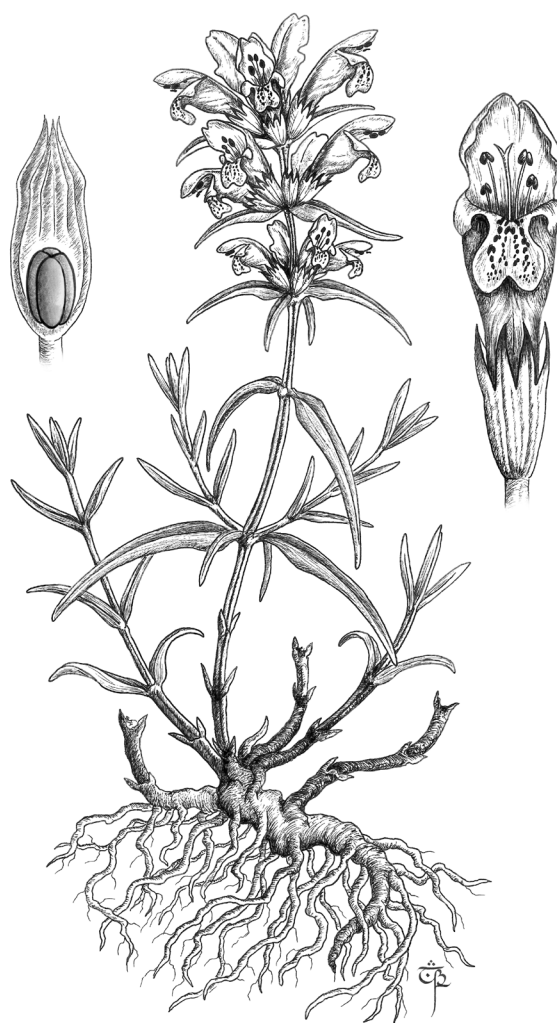
Store dragehodeplanter har en forgreina jordstengel som setter mange skudd som er genetisk identiske (Figur 1). Disse skuddene eller stenglene, er enten vegetative (uten blomster) eller fertile (med blomster). Planten produserer også frø som gir opphav til nye individer. I tette bestand kan det være vanskelig å skille mellom hvilke skudd som hører til hvilke individer (Sickel m.fl. 2017). En

dragehodeplante kan overleve i mange år, men for at en dragehodepopulasjon skal overleve på lang sikt er det nødvendig at det også kommer til nye individer fra frø. Årlig slått på feil tidspunkt i forhold til frømodningstidspunktet kan være til skade for dragehodeplantene (Berland m.fl. 2019), men samtidig vil fravær av slått og påfølgende gjengroing også kunne redusere bestanden.

Viken fylkeskommune har fått dispensasjon av Statsforvalteren i Oslo og Viken til å utføre kantslått langs veier der dragehode var observert. Dispensasjonen gjelder slåttesesongen 2021-2024.

Årlige registreringer av dragehode vil danne grunnlag for sluttrapport som skal dokumentere hvilken effekt kantslått har hatt på dragehodepopulasjoner som blir berørt av kantslått. For å kunne vurdere effekten av kantslått er det viktig å telle både antall individer og antall skudd i alle år til og med 2024.

Arbeidet har omfattet de samme lokalitetene som i 2021 (Mangseth m.fl. 2021). Kartleggingsarbeidet ble utført på tre feltdager fra 20. til 22. juni 2023. Med unntak av lokaliteten langs Grinivegen, som Daugstad besøkte alene, var det alltid to som jobbet sammen. Gamborg og Daugstad var i felt 20. og 21. og Blütecher og Daugstad den 22.

Figur 1 Bildet viser morfologien til dragehode (Illustrasjon: Ulrike Bayr)

2 Metode

Det er kartlagt så langt det har latt seg gjøre på den måten som Viken fylkeskommune etterspurte. Siden det i 2021 ble kartlagt på feil måte har vi etter råd fra Hans Støvern (Viken fylkeskommune) kontaktet Janicke Haug i Innlandet fylkeskommune i forkant av feltarbeidet for å forsikre oss om at vi tolket oppdraget riktig. Janicke Haug er ansvarlig for kartleggingen av dragehode langs fylkesveiene i Innlandet. Det er bare områder som er berørt av kantslått. I praksis vil det si 6 meter fra veikanten. Dersom veien ligger nær bergknauser ser vi stort sett bort fra arealer som ligger mer enn 2 meter høyere enn veien (Janicke Haug, pers. Med.)

Metoden går ut på å registrere følgende på hver lokalitet:

Antall populasjoner. En populasjon i denne sammenhengen er definert som en forekomst av dragehodeplanter som ligger mer enn 3 meter fra en annen forekomst av dragehodeplanter.

Antall individer per populasjon. Et individ er de skuddene som kommer fra samme rot. Ett individ av dragehode kan ha fra ett til over 100 skudd. Store og/eller gamle individer har gjerne mange skudd som kommer fra samme punktet på bakken, men som bøyer seg utover og opp og nesten får form som en tue. Når man teller skuddene ved å fysisk ta i dem, og dermed «graver seg ned til bakken» kan en ofte se hvor skuddene er rotfesta og dermed avgjøre at dette sannsynligvis er det samme individet. Dersom dragehodeplantene vokser tett og mer som en matte, står skuddene mer rotete og det blir vanskelig å avgjøre hvilke individer de hører til. I slike tilfeller kan det være fornuftig å bare anslå eller telle antall skudd og ikke begi seg ut på å tippe hvor mange individer det er.

Antall skudd per populasjon. Skudd er et begrep som beskriver ny vekst på en plante. Dragehode kan ha vertikale hovedskudd som kommer fra roten og sideskudd som kommer fra basis av planten eller lengre opp i planten. Vi telte kun skudd som kom fra roten eller basis og ikke de som kommer lenger opp på stengelen (Figur 1). I store populasjoner må det vurderes om det er formålstjenlig å telle alle skuddene eller å telle ca. 1 kvadratmeter og deretter anslå hvor mange skudd det er totalt.

Avstand fra vei. Avstanden er målt i meter fra veibane til populasjon.

Lengde og bredde av populasjonen. Disse parameterne ble målt dersom populasjonen var større enn en kvadratmeter.

Stedsangivelse ved GPS punkt og foto i Vegviseren. Siden formålet er å se på effekten en sen kantslått per år har på dragehodeplantene, har vi bare registrert dragehode i kantslåttsonen. Det vil si i et område innenfor 6 meter fra veien. Vi så også bort fra populasjoner som lå utilgjengelig til i bergvegger og oppå bergknauser da det ikke blir slått.

Innsamlet informasjon er presentert lokalitetsvis i denne rapporten som tekst, tabell og kart. I tillegg er forekomstene av dragehode rapportert inn til i Artsobservasjoner (www.artsobservasjoner.no) og er tilgjengelige på det nasjonale Artskart (artskart.artsdatabanken.no) og det internasjonale GBIF (Global Biodiversity Information Facility).

Registreringer ble utført ved hjelp av appen «Arter» på iPad under varierende værforhold. Oppnådd nøyaktighet lå mellom 5 og 25 m. Alle funn av dragehode ble registrert som punktobservasjoner, da utbredelsen av alle populasjoner var mindre enn beste oppnådde nøyaktighet. Det var derfor ikke hensiktsmessig å legge inn populasjonene som polygoner. Et enkelt punkt kan representere ett individ eller en populasjon med flere individer.

3 Resultat

3.1 Åsaveien (Ringerike kommune)

Fylkesvei 2850

Veistrekning FV2850 K S2D1 m6379-6409

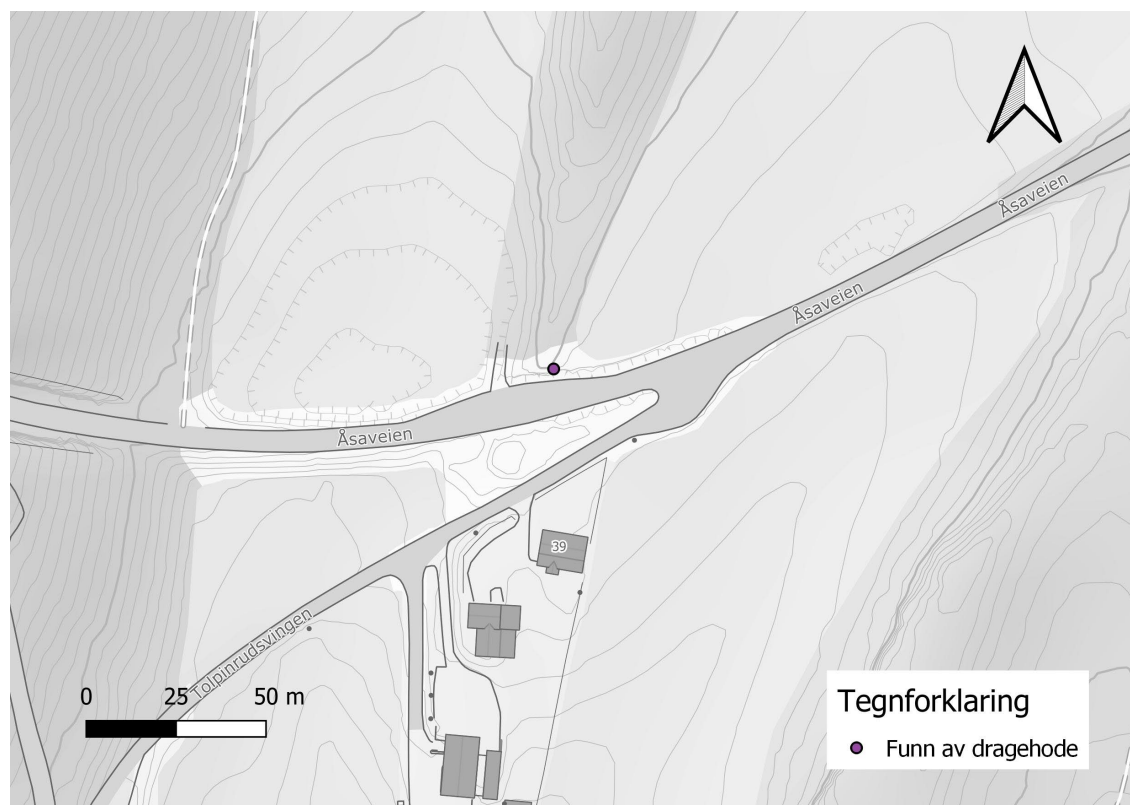
Dato undersøkt 21.06.2023

Populasjonene som ble funnet i Åsaveien lå utenfor kantslåttzone. Det er derfor vi kun har registrert posisjonen til den nærmeste av dem (Figur 2). De vokste på en høy fjellknaus i nærheten av et busstopp (Figur 3). Disse populasjonene vil ikke være påvirket av kantslått og må derfor tas ut av registreringen i 2024. Det kan være aktuelt å oppsøke stedet ved eventuelle fremtidige registreringer med tanke på at populasjonen kan bli større og dermed komme nærmere veien.

I år har vi dermed kun registrert posisjonen og antall individer til den nærmeste populasjonen (Tabell 1).

Tabell 1 Tabellen viser populasjoner, antall individer og skudd innenfor populasjon, antall meter fra veibane, koordinater i UTM33 samt oppnådd nøyaktighet på stedet.

Populasjon nr.	Lengde [m]	Bredde [m]	Antall individer	Antall skudd	Avstand fra veibane [m]	UTM33 Øst	UTM33 Nord	Nøyaktighet [m]
Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	20	Ikke registrert	>6	240265	6674935	5

Figur 2 Viser beliggenhet av populasjonen som ligger nærmest Åsaveien (kartutsnitt ©Kartverket).

FV2850 S2D1 m6368
Åsaveien

Figur 3 Viser voksested til dragehode langs Åsaveien (foto: Kristin Daugstad).

3.2 Ringkollveien (Ringerike kommune)

Fylkesvei 2862

Veistrekning FV2862 K S1D1 m610-824

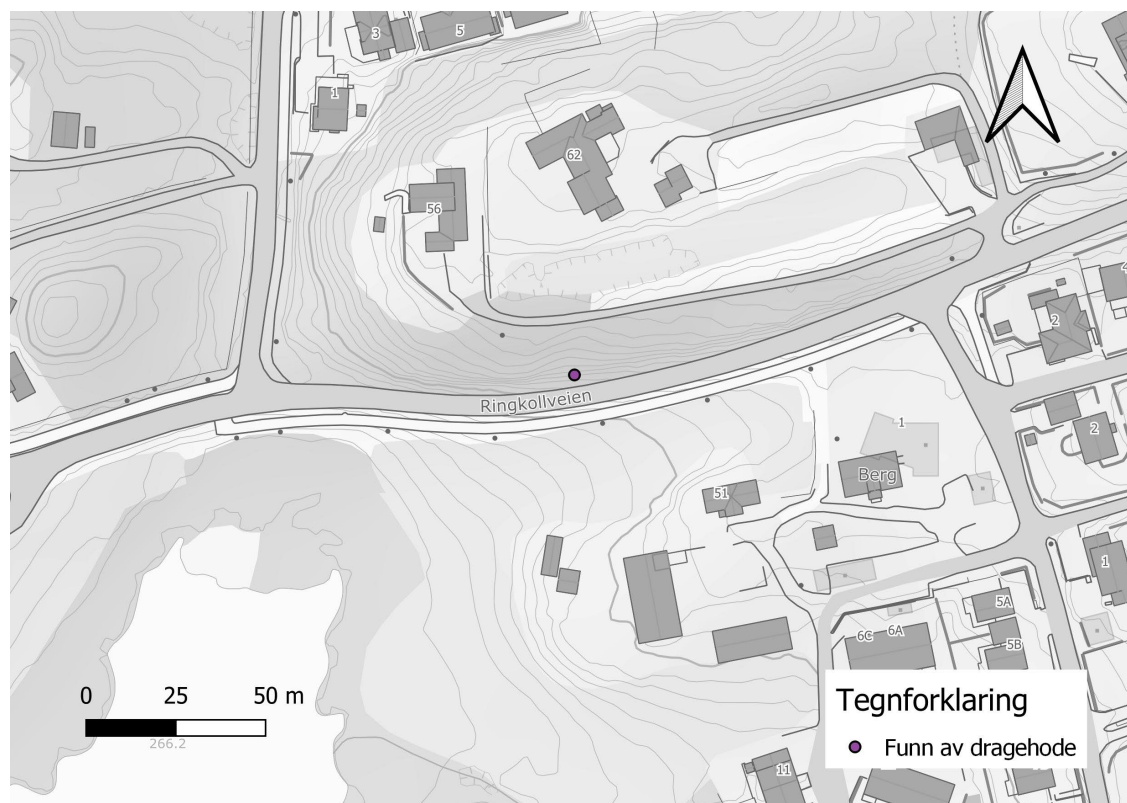
Dato undersøkt 21.06.2023

Populasjonene som ble funnet i Ringkollveien, vist i Figur 4, lå utenfor kantslåttsone. De vokste veldig høyt over veien (Figur 5). I selve veiskjæringen var ingen planter observert. Disse populasjonene vil ikke bli påvirket av kantslåt og må derfor tas ut av registreringen i 2024. Vi har dermed kun registrert posisjon til den nærmeste populasjonen (Tabell 2).

Vi fant små eldre stubber høyt over veien der dragehode var funnet. Dette tydet på at fylkeskommunen gjennomførte rydding av trær med jevne mellomrom. Treryddingen er nok ment som et skjøtselstiltak med fokus på trygg ferdsel langs fylkesveien. Denne ryddingen er imidlertid også positiv for dragehodepopulasjonene, da den sørger for god lystilgang. Vi anbefaler derfor å fortsette å fjerne busk, kratt og småtrær for å vedlikeholde den lysåpne og urterike vegetasjonen. Det kan være aktuelt å oppsøke stedet ved eventuelle fremtidige registreringer med tanke på at nye planter kan etablere seg i veiskjæringen og på denne måten komme innenfor kantslåttsonen.

Tabell 2 Tabellen viser populasjoner, antall individer og skudd innenfor populasjon, antall meter fra veibane, koordinater i UTM33 samt oppnådd nøyaktighet på stedet.

Populasjon nr.	Lengde [m]	Bredde [m]	Antall individer	Antall skudd	Avstand fra veibane [m]	UTM33 Øst	UTM33 Nord	Nøyaktighet [m]
Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke reg.	Ikke reg.	>6	241455	6679297	10

Figur 4 Viser beliggenhet av populasjonen som ligger nærmest Ringkollveien (kartutsnitt ©Kartverket).

Figur 5 Viser voksested til dragehode langs Ringkollveien (foto: Kristin Daugstad).

3.3 Hadelandsveien (Ringerike kommune)

Fylkesvei 241

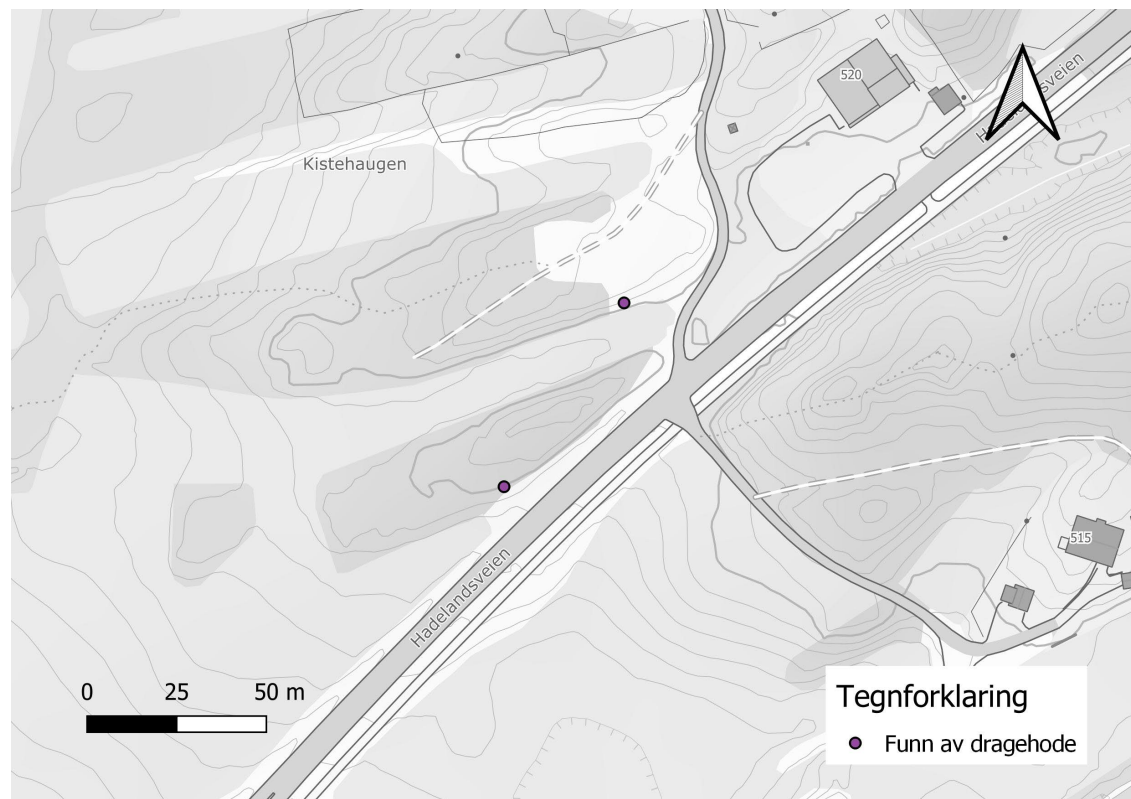
Veistrekning FV241 K S2D1 m1894-1951

Dato undersøkt 21.06.2023

På denne lokaliteten langs Hadelandsveien (Figur 6) ble det ikke funnet noen populasjoner innenfor kantslåttsonen (Figur 7). Derfor ble ikke populasjoner, individer og skudd registrert (Tabell 3). Men vi har registrert posisjon til de nærmeste populasjonene i artsobservasjoner/artskart. Ellers var det flere store frodige populasjoner spredd rundt i enga som ikke var påvirket av kantslåt. Grunneier opplyser at han slår deler av enga med dragehode og at det har blitt flere dragehodeplanter de senere årene.

Tabell 3 Tabellen viser populasjoner, antall individer og skudd innenfor populasjon, antall meter fra veibane, koordinater i UTM33 samt oppnådd nøyaktighet på stedet.

Populasjon nr.	Lengde [m]	Bredde [m]	Antall individer	Antall skudd	Avstand fra veibane [m]	UTM33 Øst	UTM33 Nord	Nøyaktighet [m]
Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	>6	242071	6680420	25

Figur 6 Viser beliggenhet av populasjonen som ligger nærmest Hadelandsveien (kartutsnitt ©Kartverket).

Figur 7 Viser undersøkt veikant langs Hadelandsveien (foto: Kristin Daugstad).

3.4 Knestanggata (Ringerike kommune)

Fylkesvei 2864

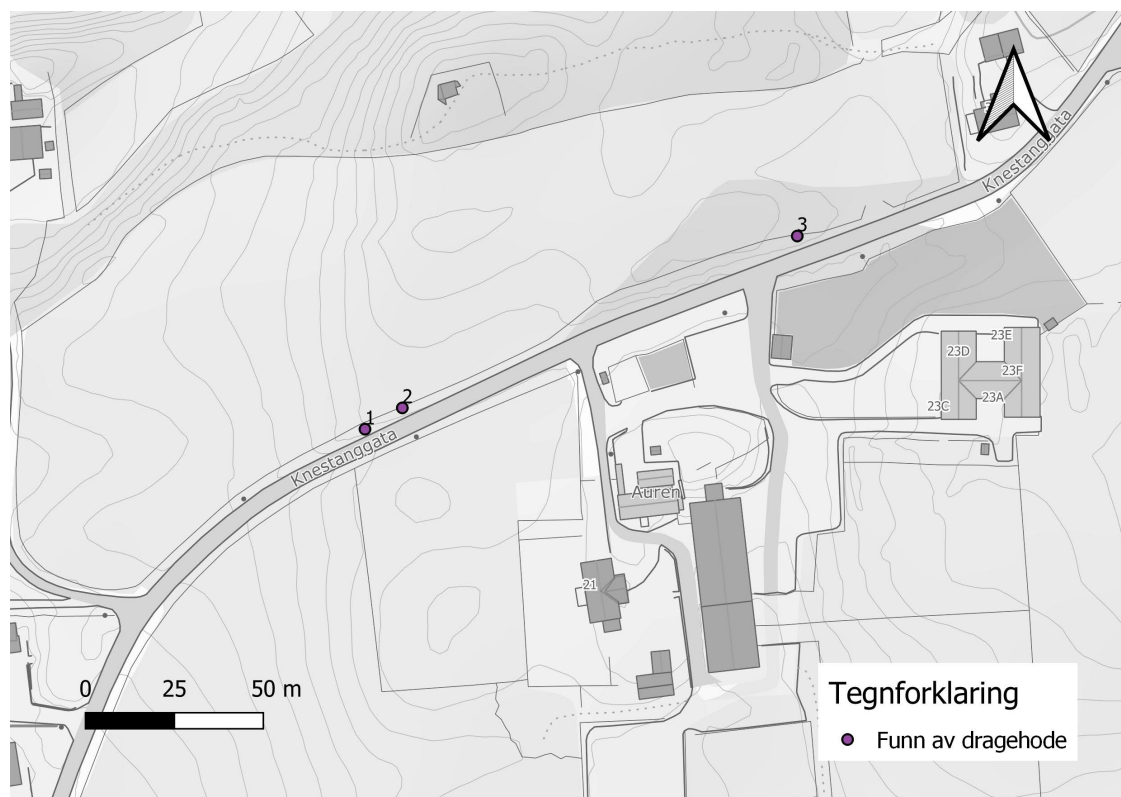
Veistrekning FV2864 K S1D1 m1902-2154

Dato undersøkt 21.06.2023

Langs Knesstanggata på motsatt side av en barnehage (Figur 9), ble det funnet to populasjoner innenfor kantslåttsonen (Figur 8). Populasjonen 1 og 2 bestod av henholdsvis 3 og 4 individer (Tabell 4). Plantene hadde tydelig tegn på tørkestress. Noen skudd var helt tørre. Den tredje populasjonen, som bestod av en enkel plante (Tabell 4), befant seg bak et gjerde på beiteareal. Denne vil da ikke være påvirket av kantslått og må tas ut av registreringen i 2024. Det kan være aktuelt å oppsøke stedet ved eventuelle fremtidige registreringer med tanke på at nye planter kan etablere seg utenfor gjerde, og på denne måten komme innenfor kantslåttsonen.

Tabell 4 Tabellen viser populasjoner, antall individer og skudd innenfor populasjon, antall meter fra veibane, koordinater i UTM33 samt oppnådd nøyaktighet på stedet.

Populasjon nr.	Lengde [m]	Bredde [m]	Antall individer	Antall skudd	Avstand fra veibane [m]	UTM33 Øst	UTM33 Nord	Nøyaktighet [m]
1	2,5	1	3	27	2,7	240719	6680818	5
2	1	1	4	36	1,4	240730	6680823	5
3	Ikke relevant	Ikke relevant	1	Ikke reg.	>6	240845	6680861	5

Figur 8 Viser beliggenhet av populasjoner til dragehode langs Knestanggata (kartutsnitt ©Kartverket).

Figur 9 Viser voksested til dragehode langs Knestanggata (foto: Kristin Daugstad).

3.5 Vollgata (Hole kommune)

Fylkesvei 2852

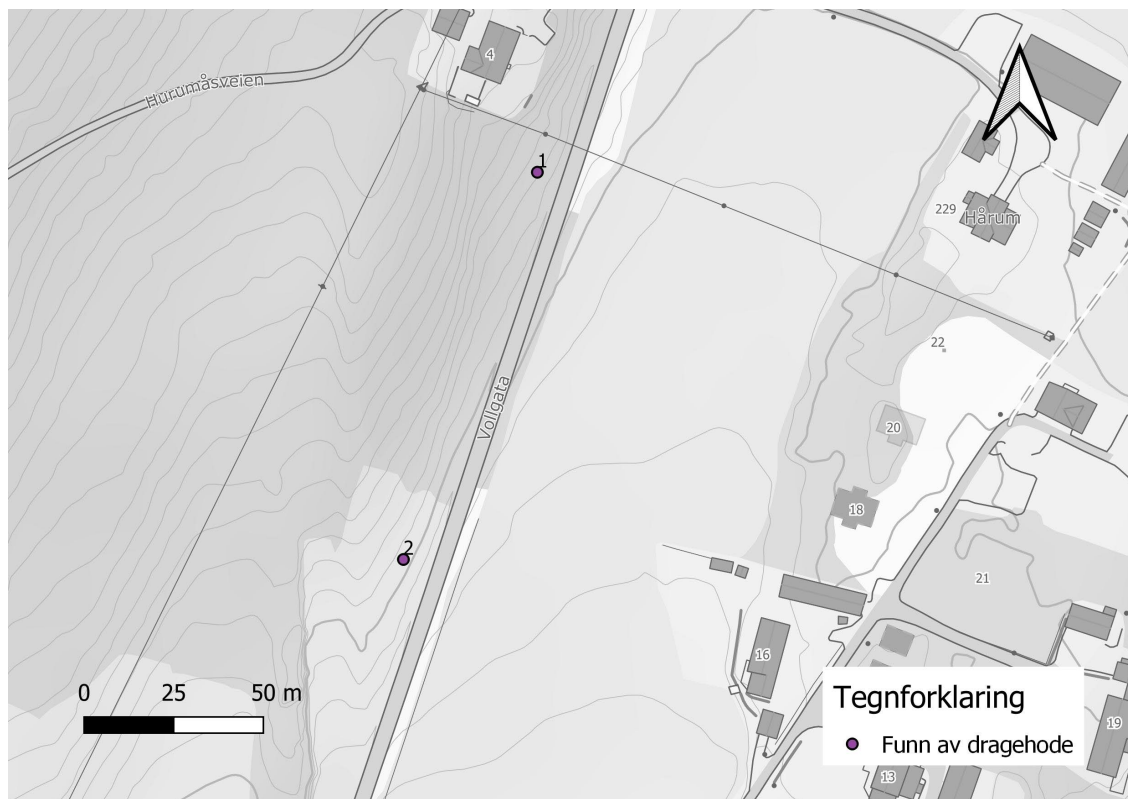
Veistrekning FV2852 K S1D1 m2066-2165

Dato undersøkt 22.06.2023

Populasjonene som ble registrert langs Vollgata (Figur 10) ligger innenfor sonen for kantslått. I populasjon 1 (Figur 11) vokste dragehodeplantene svært tett i et område på ca. fire kvadratmeter. (Tabell 5) Det var ikke mulig å se hvilke skudd som tilhørte hvilke individer og derfor har vi ikke hverken telt opp eller anslått antall individer. Vi vet ikke om det er mange individer med få skudd eller få individer med mange skudd i denne populasjonen. Alle skudd ble telt opp. Når det gjelder populasjon 2 (Figur 12 og Figur 13) bestod den av tre individer med totalt 12 skudd (Tabell 5).

Tabell 5 Tabellen viser populasjoner, antall individer og skudd innenfor populasjon, antall meter fra veibane, koordinater i UTM33 samt oppnådd nøyaktighet på stedet.

Populasjon nr.	Lengde [m]	Bredde [m]	Antall individer	Antall skudd	Avstand fra veibane [m]	UTM33 Øst	UTM33 Nord	Nøyaktighet [m]
1	2	2	Ikke registrert	1078	2,7	239326	6674492	5
2	Ikke relevant	Ikke relevant	3	12	4,3	239279	6674388	5

Figur 10 Viser beliggenhet av populasjoner til dragehode langs Vollgata (kartutsnitt ©Kartverket).

Figur 11 Viser voksested til dragehode til populasjon 1 langs Vollgata (foto: Kristin Daugstad).

Figur 12 Viser voksested til dragehode til populasjon 2 langs Vollgata (foto: Kristin Daugstad).

Figur 13 Viser voksested til dragehode til populasjon 2 i Vollgata (foto: Kristin Daugstad).

3.6 Halshaugen i Kongsbergveien (Øvre Eiker kommune)

Fylkesvei 2758

Undersøkt veistrekning FV2758 K S1D1 m692-766

Dato undersøkt 22.06.2023

Populasjonen ved Halshaugen langs Kongsbergveien (Figur 14) ligger akkurat innenfor sonen for kantslått ved trafikkert vei (Figur 15 og Figur 16). Den dekker et område på om lag 2,5 x 5,5 meter, og er plassert bak en stolpe i et søkk i terrenget. Vi antar at det blir utført kantslått også på oversiden av denne stolpen. I skråningen ellers vokser det mye busker (rosen) og blodstorkenebb. Vi telte opp ca. halvparten av individ og skudd og anslo at det totalt var det dobbelte.

Tabell 6 Tabellen viser populasjoner, antall individer og skudd innenfor populasjon, antall meter fra veibane, koordinater i UTM33 samt oppnådd nøyaktighet på stedet.

Populasjon nr.	Lengde [m]	Bredde [m]	Antall individer	Antall skudd	Avstand fra veibane [m]	UTM33 Øst	UTM33 Nord	Nøyaktighet [m]
1	5,5	2,5	60	550	3,5	211585	6633715	5

Figur 14 Funn av dragehode langs Kongsbergveien (kartutsnitt ©Kartverket).

Figur 15 Viser voksested til dragehode langs Kongsbergveien (foto: Kristin Daugstad).

Figur 16 Dragehodepopulasjonen ligger ovafor stolpe i et søkk i terrenget/skråninga (foto: Kristin Daugstad).

3.7 Korsrudlinna – ved jernbanen (Lunner kommune)

Fylkesvei 2282

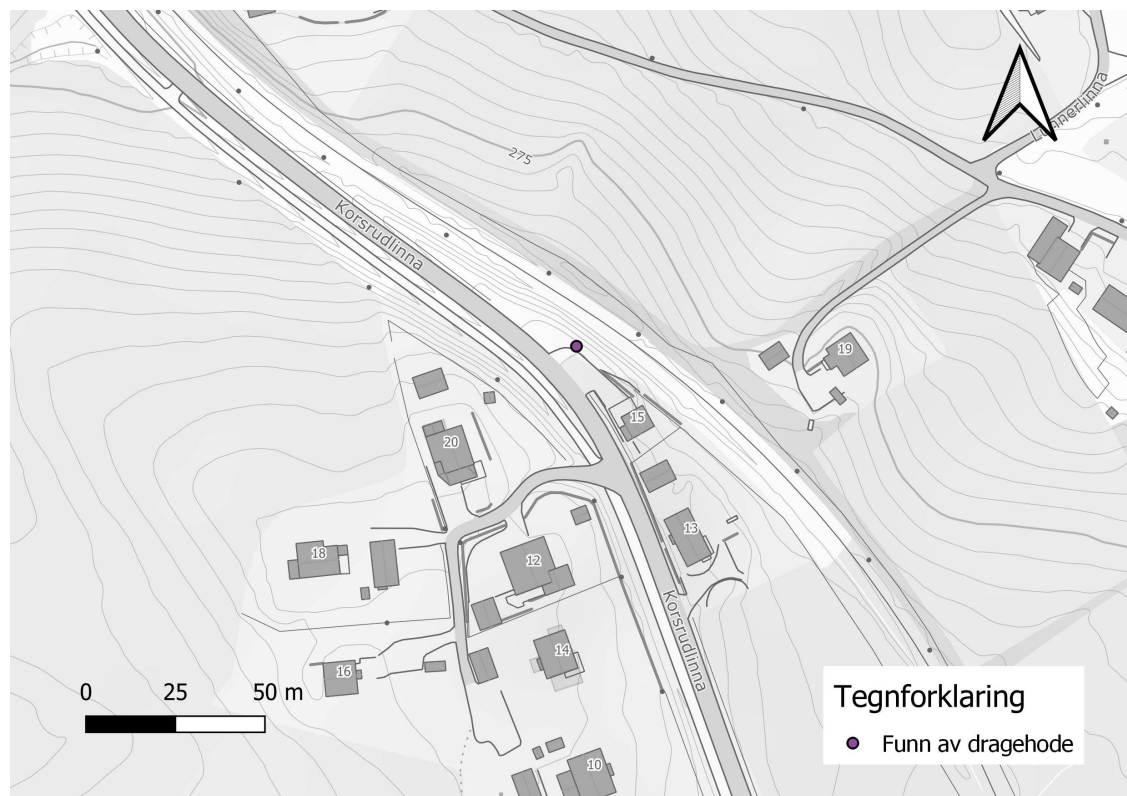
Undersøkt veistrekning FV2282 K S1D1 m7281-7335

Dato undersøkt 20.06.2023

Populasjonen vist i Figur 17 var utenfor skjøtselssonen til fylkesveien. Planten vi har observert hadde 6 skudd (Tabell 7) og vokste i en bratt skråning mot jernbanelinje. Det var ikke trygt å lete etter flere planter da skråningen var alt for bratt og det ikke var gjerde mot jernbane. Denne populasjonen vil ikke være påvirket av kantslått knyttet til fylkesvei og må derfor tas ut av registreringen i 2024. Populasjonen er mest sannsynlig påvirket av kantslått som utføres av Bane Nor. Det kan være aktuelt å oppsøke stedet ved eventuelle fremtidige registreringer med tanke på at populasjonen kan bli større og dermed komme nærmere veien.

Tabell 7 Tabellen viser populasjoner, antall individer og skudd innenfor populasjon, antall meter fra veibane, koordinater i UTM33 samt oppnådd nøyaktighet på stedet.

Populasjon nr.	Lengde [m]	Bredde [m]	Antall individer	Antall skudd	Avstand fra veibane [m]	UTM33 Øst	UTM33 Nord	Nøyaktighet [m]
Ikke relevant	Ikke relevant	Ikke relevant	1	6	>6	256011	6694050	5

Figur 17 Funn av dragehode langs Korsrudlinna/jernbane (kartutsnitt ©Kartverket).

3.8 Korsrudlinna – øst for Lundby skole (Lunner kommune)

Fylkesvei 2282

Veistrekning FV2282 K S1D1 m6594-6699

Dato undersøkt 20.06.2023

Det ble ikke gjenfunnet dragehode på lokaliteten. Kart fra rapporten i 2021 viser at det er registrert dragehode på en høyde langs sykkelveien i 2014. Vi sjekket begge sider av veien, vist i Figur 18, uten å finne arten.

Figur 18 Viser undersøkt veikant i Korsrudlinna øst for Lundby skole der dragehode var registrert tidligere i 2014 (foto: Kristin Daugstad).

3.9 Korsrudlinna – nord for Grindvollinna (Lunner kommune)

Fylkesvei 2282

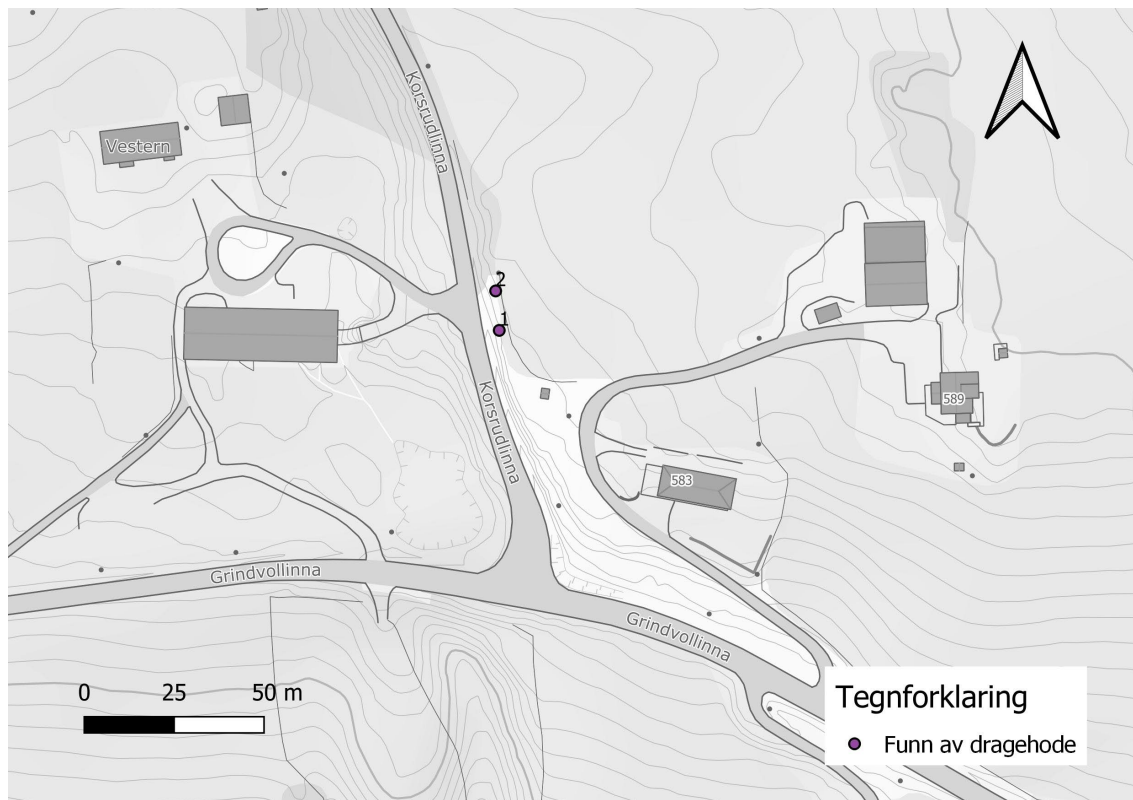
Veistrekning FV2282 K S1D1 m9-79

Dato undersøkt 20.06.2023

Dragehode ble funnet på to nærliggende steder i 2023 (Figur 19). Dette sammenfaller med registreringer i artskart fra 2014, som ble omtalt i rapporten fra 2021 men ikke gjenfunnet. Populasjon 1 bestod av en plante med mange skudd, mens Populasjon 2, som lå nær et stort bjørketre og et gjerde, var betydelig større (Tabell 8). Voksestedet til dragehode i Korsrudlinna vises i Figur 20 og Figur 21.

Tabell 8 Tabellen viser populasjoner, antall individer og skudd innenfor populasjon, antall meter fra veibane, koordinater i UTM33 samt oppnådd nøyaktighet på stedet.

Populasjon nr.	Lengde [m]	Bredde [m]	Antall individer	Antall skudd	Avstand fra veibane [m]	UTM33 Øst	UTM33 Nord	Nøyaktighet [m]
1	Ikke relevant	Ikke relevant	1	34	3	250561	6693663	5
2	1,5	1,2	6	96	5,5	250561	6693674	5

Figur 19 Funn av dragehode langs Korsrudlinna nord for Grindvollinna (kartutsnitt ©Kartverket).

Figur 20 Viser voksested til dragehode i Korsrudlinna nord for Grindvollinna (retning mot sør) (foto: Kristin Daugstad).

Figur 21 Viser voksested til dragehode i Korsrudlinna nord for Grindvollinna (retning mot nord). Populasjon 2 ligger nær første bjørk (nær fareskiltet) på bildet (foto: Kristin Daugstad).

3.10 Klinkenbergveien (Jevnaker kommune)

Fylkesvei 2276

Veistrekning FV2276 K S1D1 m1114-1190

Dato undersøkt 20.06.2023

Langs Klinkenbergveien ble det funnet en stor populasjon innenfor kantslåttsonen (Figur 22 og Figur 23). Denne var 6 m lang og 1,5 m bred (Tabell 9). Plantene vokste på tørkeutsatt areal og noen av skuddene var tørre. Det ble ellers funnet flere større populasjoner utenfor kantslåttsonen, de vokste på en fjellknaus. Disse populasjonene vil ikke være påvirket av kantslått og må derfor tas ut av registreringen i 2024.

Tabell 9 Tabellen viser populasjoner, antall individer og skudd innenfor populasjon, antall meter fra veibane, koordinater i UTM33 samt oppnådd nøyaktighet på stedet.

Populasjon nr.	Lengde [m]	Bredde [m]	Antall individer	Antall skudd	Avstand fra veibane [m]	UTM33 Øst	UTM33 Nord	Nøyaktighet [m]
1	6	1,5	28	270	2,5	249147	6690652	10

Figur 22 Funn av dragehode langs Klinkenbergveien (kartutsnitt ©Kartverket).

Figur 23 Viser voksested til dragehode i Klinkenbergveien (foto: Kristin Daugstad).

3.11 Sognsveien (Jevnaker kommune)

Fylkesvei 2274

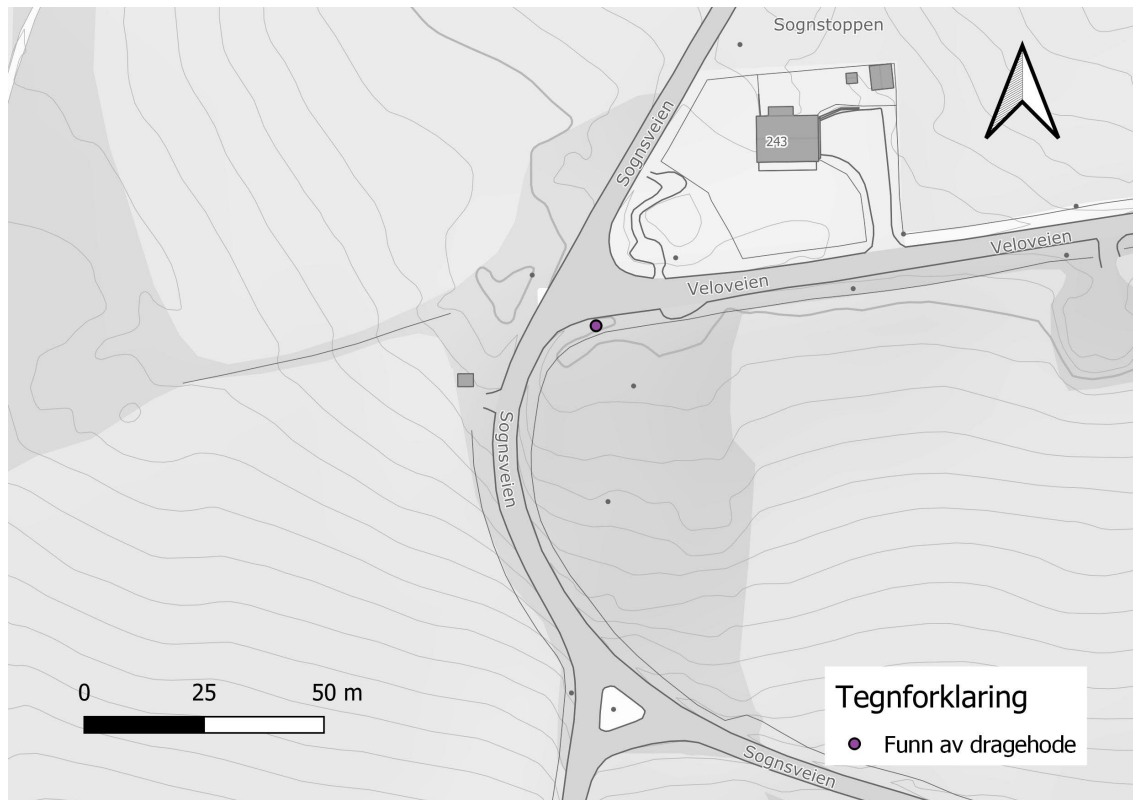
Veistrekning FV2274 K S1D1 m1695-1817

Dato undersøkt 20.06.2023

Det ble funnet kun en (Tabell 10) plante på høyre side av Sognsveien (Figur 24), i skrånende veikant opp til gjerde (Figur 25).

Tabell 10 Tabellen viser populasjoner, antall individer og skudd innenfor populasjon, antall meter fra veibane, koordinater i UTM33 samt oppnådd nøyaktighet på stedet.

Populasjon nr.	Lengde [m]	Bredde [m]	Antall individer	Antall skudd	Avstand fra veibane [m]	UTM33 Øst	UTM33 Nord	Nøyaktighet [m]
1	Ikke relevant	Ikke relevant	1	4	4	247017	6694371	5

Figur 24 Funn av dragehode langs Sognsveien (kartutsnitt ©Kartverket).

FV2274 S1D1 m1793
Sognsveien

**Jevnaker
Viken**

**UTM33: Ø:247000 N: 6694360
+/- 2 m**

20-06-2023 16:51:21

Figur 25 Viser voksested til dragehode i Sognsveien på høyre side av veien, inntil gjerdet (foto: Kristin Daugstad).

3.12 Griniveien (Bærum kommune)

Fylkesvei 2862

Veistrekning FV2862 K S1D1 m610-824

Dato undersøkt 21.06.2023

Det ble ikke gjenfunnet dragehode på lokaliteten (Figur 26) i 2023. I 2021 ble det etter gjentatte besøk funnet ett individ 11 meter fra veien (Mangseth m.fl. 2021). Kan ellers bemerke at veien er sterkt trafikkert og det beste er å gå minst mulig langs veien for å nå lokaliteten, dvs. heller parkere ved nedlagt planteskole e.l. og deretter gå i terrenget ved siden av veien.

Figur 26 Viser undersøkt veikant på knaus ved Griniveien der dragehode har vært registrert tidligere (foto: Kristin Daugstad).

4 Konklusjon

Dragehode ble funnet i skjøtselssonen (innen 6 meter fra vei forutsatt at høydeforskjellen fra vei var mindre enn 2 meter) på 6 lokaliteter. Det er færre lokaliteter enn sist registrering i 2021 (Mangseth m.fl. 2021). I 2021 registrerte de dragehode på 10 av lokalitetene. Det kan stort sett forklares ut ifra at vi i 2023 kun har regnet med populasjoner innenfor skjøtselssonen. Derfor er det trolig liten forskjell på tilstedeværelse av dragehode fra 2021 til 2023. Unntaket er at dragehode ble observert langs Griniveien i 2021 men ikke i 2023. Dragehode ble funnet langs Korsrudlinna nord for Grindvollinna i 2023, men ikke i 2021. Å si noe om hvordan populasjonene har endret seg angående antall individ og skudd fra 2021 til 2023 er vanskelig, da registreringen er gjort med ulike metoder de to årene.

2023 kan ha vært et hvileår på grunn av stor blomstring av dragehode året før. Juni 2023 var også svært nedbørsfattig. Vi anbefaler derfor at alle lokaliteter besøkt i 2023 også besøkes i 2024, selv om dette inkluderer lokaliteter uten funn både i 2021 og 2023.

Før neste registreringsrunde bør Artskart sjekkes for eventuelle nyregistreringer av dragehode langs fylkesveiene i Viken.

Så langt det er mulig må neste registrering gjøres på tilsvarende måte som i 2023. Det vil si å telle antall individer og skudd på de fleste populasjonene, men gjøre et anslag dersom det er mange planter som står tett. I 2023 ble det gjort et anslag på individ og skudd for Halshaugen i Øvre Eiker. På de andre lokalitetene var det overkommelig å telle antall individ og skudd, med unntak av populasjon 1 ved Vollgata i Hole der individer ble utelatt.

5 Litteraturreferanse

Berland, T., Daugstad, K., Enzensberger, T., Høitomt, G., Larsen, B.H. og Sickel, H. 2019. Skjøtselsråd for dragehode (*Dracocephalum ruyschiana* L.). NIBIO POP 5(4). ISBN 978-82-17-02269-5.

Mangseth, E., Mannart, A. og Støvern, H. 2021. Rapport om dragehodelokaliteter (*Dracocephalum ruyschiana*) langs fylkesveier i Viken fylkeskommune. Rapport. Viken fylkeskommune.

Sickel, H., Daugstad, K., Johansen, L., og Hovstad, K.A. 2017. Skjøtsel og overvåking for den prioriterte arten dragehode (*Dracocephalum ruyschiana* L.) - kunnskapsbidrag til adaptiv forvaltning. NIBIO Rapport 164 (3), 55s. ISBN 978-82-17-0201-3

lenker:

<https://artskart.artsdatabanken.no>

<https://www.artsobservasjoner.no>

Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) ble opprettet 1. juli 2015 som en fusjon av Bioforsk, Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) og Norsk institutt for skog og landskap.

Bioøkonomi baserer seg på utnyttelse og forvaltning av biologiske ressurser fra jord og hav, fremfor en fossil økonomi som er basert på kull, olje og gass. NIBIO skal være nasjonalt ledende for utvikling av kunnskap om bioøkonomi.

Gjennom forskning og kunnskapsproduksjon skal instituttet bidra til matsikkerhet, bærekraftig ressursforvaltning, innovasjon og verdiskaping innenfor verdikjedene for mat, skog og andre biobaserte næringer. Instituttet skal levere forskning, forvaltningsstøtte og kunnskap til anvendelse i nasjonal beredskap, forvaltning, næringsliv og samfunnet for øvrig.

NIBIO er eid av Landbruks- og matdepartementet som et forvaltningsorgan med særskilte fullmakter og eget styre. Hovedkontoret er på Ås. Instituttet har flere regionale enheter.